

O Boží smlouvě, co z ní kouká životní svoboda Jihlava 17. 2. 2021

Hospodin je králem navěky a navždy – zjednává právo těm, kdo jsou na tom špatně, aby už člověk na zemi nevzbuzoval strach. (Podle Ž 10)

Pane Bože, v neděli chodíme do kostela pro ujištění, že se nás pořád ještě týká tvoje láska, i když nejsme zrovna vzorní a bez chyby. Abychom si připomněli, že je život krásný dar od tebe, i když nám v něm občas něco nejde na rozum a něco nás hodně trápí. A taky abychom si vzpomněli, jaký máme v tomhle světě úkol: předávat zprávu o tvé milosti všem, kdo to potřebují slyšet a prožít.

A když jsme tu, uděláme si konečně čas i na to, abychom si vzpomněli, komu jsme nepomohli, kdo je kvůli nám smutný a kdo o nás má starost. Děkujeme, že jsou kolem nás lidé, kterým na nás záleží. Děkujeme, že i my můžeme o někoho mít starost a být mu nablízku. Děkujeme za všechny krásné dny, které jsi nám dal. A děkujeme taky za to, že nás držíš za ruku, když přijdou dny zlé a těžké.

Prosíme tě: buď s námi a veď nás tam, kde je nás potřeba. Nauč nás přivádět lidi ke tvé milosti a pravdě. A přiveď nás k radosti ze života, který nám v Kristu nabízíš a dáváš. Amen.

Deuteronomium 4,10-13 a 27-31 (jsou to slova, která pronesl Mojžíš):
Nezapomeň na den, kdy jsi stál před Hospodinem, svým Bohem, na Chorébu, kdy mi řekl Hospodin: „Shromáždí mi lid a dám jim slyšet svá slova, aby se mě naučili bát po všechny dny svého života na zemi a učili tomu i své syny.“ Tenkrát jste se přiblížili a stáli pod horou. Hora planula ohněm až do samých nebes a kolem byla tma, oblak a mrákota. I promluvil k vám Hospodin zprostředku ohně. Slyšeli jste zvuk slov, avšak žádnou podobu jste neviděli; slyšeli jste jen hlas. Oznámil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal dodržovat, desatero přikázání, a napsal je na dvě kamenné desky.

Hospodin vás rozptýlí mezi kdejaký lid, že z vás v pronároděch, kam vás Hospodin zavede, zbude jen malý počet. Tam budete sloužit bohům vyrobeným lidskýma rukama, bohům ze dřeva a z kamene, kteří nevidí

a neslyší, nejedí a nečichají. Odtamtud budete hledat Hospodina, svého Boha; nalezněš ho, budeš-li ho opravdu hledat celým svým srdcem a celou svou duší. Ve svém soužení, až tě v posledních dnech toto všechno stihne, navrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, a budeš ho poslouchat. Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh milosrdný, nenechá tě klesnout a nepřipustí tvou zkázu, nezapomene na smlouvu s tvými otci, kterou jim stvrdil přísahou.

Matouš 22,36-40: „Mistře, které přikázání v zákoně je největší?“ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

„Nebudeš mít jiné bohy mimo mne,“ praví hned první z desatera přikázání. Člověk by se mohl cítit dotčen, proč takové omezování svobody, bohů snad můžu mít, kolik chci. Což je tedy pravda, to můžu. Jen se tím o tu svobodu připravuju – tím, že si do života pustím jakési idoly a ideály, kterým se podřídím a svou svobodu tím spoutám. Nikdo mi v tom nebrání, Bůh jen doporučuje, abych to nedělal. Proč – na to jsou poučky slabé a taky nudné a Bible to raději ilustruje příběhem.

Jednoho dne lidi stáli a čekali, zatímco Mojžíš jednal s Hospodinem. Slyšeli jen zvuk, neviděli nic, a pak se objevil Mojžíš s deskami zákona: „Nebudeš mítí bohů jiných přede mnou,“ vzkazuje vám Hospodin, „to je návod k použití svobody.“ Zapůsobilo to na ně mocným dojmem, už jen ty zvuky z kouřící hory. Jenže se zážitkem – byť silným – nevystačíte napořád a člověk se začne pítit, jak to teda je: kdo že nás to provází a proč v té roli chce být jediný a hlavně jak se na něj máte spolehnout, když ho nevidíte? V tomhle jim Mojžíš nepomohl, i předsevzali si jakýsi ideál podle svého a vyrobili si jeho sochu (vybrali na to mezi sebou celé jmění). Mojžíš se mohl vzteknout, když to viděl: „Bůh vám slíbil život v zemi, kde vám bude dobře, a vy místo toho vezmete zavděk čímsi, co nevidí, neslyší, už to spolykalo všechno vaše zlato a má chuť na další a nikdy vám to k ničemu nebude. To jste tomu dali!“ Bůh jim sešel z očí, sešel z mysli a teď jsou v koncích. A budou muset začít znovu.

Začít znovu, to může mít různé podoby (a různou motivaci). V Bibli se novému začátku – pokud má za něco stát – říká návrat. Návrat k Bohu. Vrátit se k někomu, koho nevidíte, není zrovna snadné, ale oni tím mínili návrat ke smlouvě, kterou Bůh uzavřel s našimi předky. Snad by se ta smlouva dala stručně vystihnout slovy, která už tu zazněla: Bůh vám slíbil dobrý život a taky to plní, tak před tím nedávejte přednost svým ideálům, které vám nebudou nic platné a přijdou vás draho.

Tuhle prastarou smlouvu jim Mojžíš připomněl, ale nedělal jim historickou přednášku, šlo mu samozřejmě o to, co je teď a co bude dál. Ale právě pro tohle jsou ta ohlédnutí do minula důležitá: kvůli orientaci. Aby bylo zřejmé, že Bůh drží slovo a sliby že plní, a aby bylo zřetelné, jaké slovo a jaké sliby to jsou. Bez toho by se víra snadno mohla stát obětí pověr a všelijakých úletů lidské představivosti anebo kořistí různých silných či aspoň hlasitých osobností, které ostatním vnutí své požadavky a cepují je.

Všechno, co se od té doby děje, na sobě nese stopy lidského úsilí sloužit buď Bohu (po křesťánsku vzato Kristu), anebo někomu, kdo si nás získal a sice jsme mu lhostejní a už nás přišel draho, ale hlásíme se k němu dál. Toho jsou dějiny plné, včetně těch úplně současných. Namítne-li kdo, že je Bůh přece všemohoucí (tak proč tolik neštěstí a zla?), dá se na to říct jen: Ještěže tak. Neboť “všemohoucnost” neznamená, že řídí všechno, co se kde šustne, všemohoucnost znamená něco jiného: že i z nejhoršího zla je nějaké východisko a Bůh ho zná a nabízí. Mojžíš to řekl takto: “Hospodin, tvůj Bůh, je milosrdný, nenechá tě klesnout a nepřipustí tvou zkázu.” Žádná nebeská režie pimprlového divadla: všemohoucí Bůh znamená naději do budoucna – naději, kterou pro začátek vyčtete z toho, co bylo.

Hledat živého Boha mezi modlami (starověkými či moderními) není jen tak. Jak na to? I na to jsou poučky slabé a nudné a bude lépe zapojit i jiné stránky naší osobnosti než jen rozum: Koukejte Hospodina celou duší a celým srdcem milovat. Nezapomeňte přitom tam na tu smlouvu (Bůh na ni nezapomněl, idoly ano). A ať se vám do té lásky vejde i bližní: bude fajn, když ho budete mít rádi asi jako sami sebe. A sami sebe mějte taky rádi, když Bohu stojíte za tolik, kolik do vás investuje.

Dnes je dle tradice první postní neděle. Půst je na světě od toho, abychom si něco odřekli a na něco jiného si zas udělali čas. Pojměte ho, jak chcete, ale zkusme si přitom odříct něco z těch ideálů, které ctíme a berou nám kus svobody a přijdou nás draho (které to jsou, to si ujasněte sami), a čas si udělejme na to, jak skvělý dar je život, co jsme ho spolu s bližními dostali. Bůh vám slíbil dobrý život a taky to plní, ale chce to mít oči a srdce otevřené.

Prosíme, Pane, za ty, kdo se trápí a kdo o tvém království nic neslyšeli; prosíme za lidi, kteří se zpráv o tobě bojí nebo štítí kvůli nám; prosíme za lidi, kteří o tobě vědí a žijí tvou radostí, ale trápí je tvrdost srdce někoho z nás.

Prosíme za lidi, kteří ztrácejí naději, protože nerozumějí těžkostem života a nemají nikoho, kdo by jim posvítit na životní cestu.

Prosíme za celou tvou církev, aby tu nebyla jen sama pro sebe; prosíme za celý náš svět, ať se mu dostává tvého požehnání.

Společně se modlíme: Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé je království i moc i sláva, navěky. Amen.

Když v životě hledíte tváří v tvář všelijakým úskalím nebo i velkému nebezpečí, když nevíte kudy kam a přemítáte, odkud by vám tak přišla pomoc, ona přichází od Hospodina, tvůrce nebe i země:

on si s nebezpečím. Pokušením i všelijakým zlem poradí, kdybyste to nezvládli sami.

Nespí, nedřímé, je vám stínem po pravici a chrání váš život před zahynutím.

Ať vás tato víra provází, kamkoli půjdete; a všude ať vás nese Boží milost, které se nám dostalo. Amen.